

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Casus concientiae - Cod. Ettenheim-Münster 211

Bayer, Rochus

[S.l.], um 1660-1661

Tractavs 5ta

[urn:nbn:de:bsz:31-118955](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118955)

Tractatus de
 Irregularitate.
 Caput primum.

Quid sit irregularitas.

Obiicitur 10. Irregularitatem nil aliud esse quam canonicam
 impedimentum seu inhabilitatem quam aliqui non habent licet seu impedit
 ad ordinem suscipiendum, et excommunicatos si eos iam ante suscipiunt
 ex quo colligitur quod irregularitas non est causa ob culpam infligendam
 tanquam poena medicinalis contumacia irregularitatem autem
 saepe ob nullam culpam accurrit. — colligitur 20 irregularitatem
 etiam a suspensione et depositione dicitur quia haec duo non impediunt
 ordinem susceptionem sed ubi tamen reprobantur in clericis dicitur irregularitas
 autem tamen ubi non susceptionem ordinem impedit et accurrit tam
 in clericis quam in laicis alia tamen sacra nunciata quae ubi ordinem non
 requirit sed concere in Ecclesia suscipere sacramenta quae regni
 clericis non in laicis impedit. — porro eadem irregularitas
 non privatur clericum iurisdictione ut potius valide exerceat
 atque iurisdictionem Ecclesiasticam in eo et licet nisi actus ubi ordinem
 ubi hanc requirit qualis est absolutio a peccatis.

Eadem denique irregularitas non privatur clericum ipso iure
 fructibus et administratione beneficij modo officium hactenus
 per vicarium administrat beneficium tamen privari in

si beneficium rogat officium
cui beneficiatus & lo ipse later facere obligatus.

Proptio **Imo**

Regularitas duplex e una e qua contractus ob culpa
propria eam mortale nec n ob peccata veniale alig irregulari
bitalia e qua contractus ob alia defectu seu maculam
Ceterum tamen e irregularitas qua ob culpa contractus sit
peccati e tu e Confusa q n e nitida principalit
ad medicinam seu inoculatione delinquentur sed ob honore sacri
officij ad qd roganda nibong e q halom culpam admittit.
- poro circotat quany sit solo vice Ecclesiastico cog veli
tu seu pontificio e partari seu Epali decerni pt et admodum
quandoy dea q modu canonici supediendi ob reuocatio altair
nuponitit et qdem irregularitaz unquam contractus nisi
ob defectu q aperte ni vice Expressq est vel generale Latian
consuetudine utroq.

Quoddy ad circotat si totaliter ac particulariter totalit
e qua si ordine suspicando vel suspicandi suspinet quater
circotat ex homicides contra de parcia ltr e qua dicitur
a deo ordit. Homicides prohibet sed aliquo tu vel qua solam
prohibet ad ordine supgiorem arle adac se sacrorum carcer
pollice et abice etc. sacrinicare n unpleq post peccatis
tu absolucio pt vel etiam ni pater Baptizare hancora
sanctro oculis oblaty peccata fieri n pt, et tu ordine
sacrorum Exaccere. or. qua irregularitaz ni carrey
etc inoculatione sacramentorum et qua ex Ordine
abusa.

Quod attinet ad usum ordinis sciendum est. cum q. sub hinc
 sacerdos ordinis accepit o lanceula se nigando recedente ep. po
 interrogatone necurret, ita ut ad superiorem ordinem ad nulli n
 potest qm qm Ep. cu tali dispensare potest, de tale crimine sub
 excommunicatione n fuerit prohibitu. *Secundu*

Secundo si clericus munitur in ordine q. n. sicut dicitur
 irregularis ut si diaconus sacerdos caret. ad hanc autem
 irregularitatem recurrendam duo requirunt. uno ut talis actus
 fiat cum peccato ut tale rito ut fiat solemniter et tanquam ex officio ordinis
 solentis autem munitur e. munitur non propriis ornamentis ab
 ecclesia ad id officium sepudatit v. ad collegio studentium vel clericum
 minoreum n. hinc irregularitatem quando hanc manipulo vel stola in
 templo Epistola caret ager et ut sic peccato officium tantum
 ordinis irregularitatem autem illa quae munitur a clericis munitur
 tantum in ordine qm n. sicut est totaliter impeditur a quo nung ad
 superiorum ordinem promovetur potest et p. v. n. sicut hanc auctoritatem
 in ordine ante suscepto agnoscitur n. sicut.

Item clericus munitur in ordine quando exerceat solenniter
 actum aliquem ordinis quem nunquam suscepit debet. v. g. si clericus
 singat de sacerdotibus eo idcirco a peccatis absoluitur potest aut si
 in ecclesia solenniter baptizet. Quia multi affirmant multi probabiliter
 negant eo qd nullo iure id taliter lapsus sit solenniter tunc in
 facere orationem peccatum mortale veniunt debet.

Secundo dicitur clericus excommunicatus materia excommunicationis
 suspensionis ab ordine interdicitur p. honoris aut localis potest
 exerceo actum proprium sui ordinis irregularitatem sicut sequitur hoc
 faciat n. ex ignorantia sed sicut volent adeo nec alibi peccando
 comp. hinc hanc lex clericorum in maioribus deest in hoc
 n. autem clericorum in minoribus peccata q. dem. clericorum
 cotati vel suspensi n. sicut irregulariter, si capiant ea
 officia quamvis illi de quo ad sola furis dicitur
 spectant n. ad ordinem vel si parochus excommunicatus

assistat. Sed sup. line. n. bene dicit. i. z. quanta siglar. ex infamia
oriaty.

Caput 2um Quanam Irregularitates Ex Infamia Oriantur

Adverte Juro. infamiam vel aliud ee in bona hanc seu
archimacionis privatione eany duplicem ee. Una ee infamia
iuris alia infamia facti. Juris infamia interdum oritur
ex delicto proprio ut adu. de alicio. Ex proprio tunc oritur
quando alicui crimini de iure dispositio tunc infamia annexa
e sunt. Item Enormia quadam scelera qua si notorie committantur
ante iudicium sententiam nec infamiam aspernunt talia scelera multa
sunt ad: crimen Lascivie, crimen Sponsaliorum vel nuptiarum
cum duobus, crimen publici stupri, crimen Lesa maiestatis.
crimen parricidij, crimen Ety q. lucci caa cu alio
in duellum descendit, crimen Sodomie voluntarie,
crimen Hæresis, crimen rapinæ, crimen duellantis
cum patre. Cuiusmodi hæc sunt scelera qua ipso facto
patroreby iuris infamiam affert. Item pro factis que
in ipso facto patroreby infamiam reddunt sed p. iudicium sententia
quale e. vo: crimen adultarij homicidij. Hæc infamiam
in iuribus regit ut antecedat processu ordinarij p. iudicium
archimacionis. Tunc tamen nec ad sui defensionem ee debet
ut sequat. Sententia condempnatoria aboy hæc ee sola iudicialis
probatis aut etia confessio criminis infamiam inducit in
hoc crimineby qua ee in ipso iure annexa ee debent.

Quoq. alia infamia iuris oritur ex delicto alieno. Videlicet
q. crimen Lesa maiestatis committit. ut adu. otia n. oritur ex
factis condempnata p. bona sic p. infamibus libentibus hereticos
q. turpibus spectaculis opprobria auant ut etij q. cum

nunciatio matrimonii celebrant. Denique etiam illegitimi
 nuptiarum sunt in quodam simpliciter et absolute sed tamen in ordine
 ad quorundam effectus nunciatio ex parte hoc ad multum non actus et publica
 nuptiarum admittit. Item. — Etiam quod simili nunciatio nuptiarum
 legitime etiam canonice taliter consentit nisi si tantum civiliter
 nunciatio introducta per canonice non sublatam sit, nuptiarum
 autem utriusque autoritate tollere ad principum officium spectat
 respectu suorum subditorum, sic pontificis et p[ro]p[ri]etatis Eccl[esi]e
 legitime. Unde cum in nuptiarum utriusque contrahant in p[ro]p[ri]etate
 famam voluntate suo et laicos in ordine ad effectus Eccl[esi]asticos
 se de p[ro]p[ri]etate sacrorum suscipere vellet.

Ad verum nunciatio facti in publicam notitiam vel
 operationem criminis patriali et p[ro]p[ri]etate et existimatio h[ab]ere validitatem
 p[ro]p[ri]etate illig[er]itate apud v[er]os p[ro]p[ri]etarios graviter leditur
 dicitur apud v[er]os p[ro]p[ri]etarios ut a legibus p[ro]p[ri]etatis h[ab]ere op[er]at[ur],
 et omni graviter repudiant talen[te] de hoc emendatione concipiunt
 non nunciatio p[ro]p[ri]etatis nunciatio nil curant, quando autem obis
 probabiliter iudicant de hoc aliquo nunciatio e[st] p[ro]p[ri]etate nunciatio
 probare in p[ro]p[ri]etate ei debet p[ro]p[ri]etatis canonice ut de iure
 de tale de leg[is] p[ro]p[ri]etate.

Porro varii effectus sunt qui ab infamia originantur — Infamiam
 ad dignitatem admittit et debet ubi tamen diffinitio e[st] nunciatio in iure
 et facti infamia, p[ro]p[ri]etate prior tamen respicit ad dignitates et
 beneficium recipiend[um] in p[ro]p[ri]etate sed p[ro]p[ri]etate ante quae sit
 p[ro]p[ri]etatis v[er]o tamen respicit ad dignitates et beneficium recipiend[um]
 et autem spoliatur iam ante acquiritur. Prataca Eccl[esi]e
 vel collatio beneficij facta infami infamia iuris, ipso
 iure irrita e[st] in foro interno et externo ita ut in con-
 sistentia tenentibus ad resignand[um] tale beneficium, et
 vero quae infamiam tamen e[st] infamia facti licet collatio beneficij
 ei facta, sit irrita in foro externo, in foro tamen interno

consecratio veneticum tollitur et modo perat. Sed per veta. Enon
 dationem infamia et condegn. dnam irregularitatem qm dno in facia
 tam iuris tu facti videtur abstragae.

Idg officij infamia. qd infamia tua iuris tu facti hoc
 infami inconlaritate nuda est. — Cetero ob nullu crimen
 occultu Excepto homicidio et violatore censura recogitar
 incurrit sed necesse e. ut actu in publicam notitiam eueniat.
 Si crimen qd a iure tanqm infame damnatz ita in occulto
 sed et probabili existimatz a publicandu eo, pt criminatur
 publicam poenitentia in laicor ordinem et beneficia Ecclesiastica
 recipere legi si ad publicandu tendatz, de auto crimen illud
 notoru sit et infamia iuris videtur tunc infamia ita iuris
 nunqm tollit per poenitentia sed tm per dispensatione principis
 q seculi infamiam dicitur infamiam facti per publica et
 condegnatione poenitentia seu veta dandatione, lenctollit
 ita ut ab ita illa infamia hoc exsolatione abstragatz dno
 inhabilitat tam civilis qm Canonica sine di dispensatione
 Et quo ipso patet hanc inconlaritate a eo proprio dicitur
 cum inconlaritate sit, per tua inhabilitat ab ordinem recipiendor
 donec tollatz per dispensatione.

Et dicitur legi laicis qd e publicis et notariis concus
 binariis a illicitu too celebrare. post veta dandationem
 ita publicam notoriam durante autem concubinate
 fidelibz a prohibita e publica contubernij nulla audire
 modo n sit publice denunciatz tanqm vitandz in laicis. haec
 et a notitia sit publica et notoria ita, facti irregularit
 ut etiam dandatz et absolutz laicis ordinibz initiari non
 liceat. qm qm in regionibz semptentionalibz ubi haec
 n censetur infamiae consuetudo viget ut si talis hereticus
 ad sedem conuertatz ab Episcopo ordinatz. et quana mca
 gtar ex natura dicitur oriatz.

Caput Tium

Qua nam irregularitas Ex Naturalium defectu

Exiatur

Exor. hujus illegitimi tanquod quod taliter irregulariter sunt
obturpationem maculam quodam solus illegitimus & taliter regis
nitatem asperitatem, idem vana e. tanquam alii defectus ille naturalis
occultus sit et licet probabile sit Episcopi dispensare potest cum
illegitimo occulto ut ad ordinem et beneficium ecclesiasticum
promoueri potest probabilem tamen e. contrarium et iuri canonico
confornis si per bona fide ordinatus fuerit et postea penitus
naturalium defectus ignoratus Episcopi dispensare potest ut et suscepto
ordine minister. si per seiat aut patet se esse illegitimo tamen
natae esse cum ea una parte graui necessitate vigeat
sacrorum ordinum suscipiendi ut si. Co. sit regis primogenitus
et regni hereditatem aliter non potest relinquere nisi genito
quod si deat clericus) ex altera natura parte petendo sine
penalitate graui se ita amaret quod pontificem non tenet
cum petat sed sine dispensatione sacris ordinibus initiari potest.
si si nulla necessitate ad ordinem suscipiendum impellatur
illegitimus occultus abstinere debet si dispensatione metu
natura petat et velit, si per parentem de quo quodam
coniugio sed parentibus voto castitatis impeditur ut si petat
satis est sacerdos aut religiosus tunc talis filius ex hoc
coniugio natus non potest ordinem sacrorum suscipere absque
dispensatione summi pontificis.

Quod attinet nuptias. Expositio id e. hoc quod cum
parentes ignorant. Notandum e. ino. hoc sine dispensatione
sacris ordinibus initiari non debet quod valde potest

labile sit. Eor. ex spurco loco natgr eo — no ipm cum
oppositis facile disperfare pōt ut tam ad ordinem qm beacticia
miam curata prompuantz. Lo pt irregularitar eoru iudicā sit
— stō si in positi sacris ordinibz iudicati sint abqz dispen
satione procedente, pōunt securo in suscipiē ordinibz ministrare.
es. quoniam irregular de corporis vitiis conurgat et quia de
securitate

Capitulum 5° Quenam Srotas Ex Corporis vitiis Conducat, et qua Ex Securitate

Quantum ad pinna aduerty oia srotu corporis q
congrua ordinis iudicatu impedit vel notabilem sformitate
affat aduere irregularitatem ut si qd beactio vel manu
carcat, si pollicem aut iudicem n habeat, q digiti ad elevanda
et frangenda hostiam acarij sunt, si qd surdy aut cecy set
si stare vol ambulare n pōit, si naqz aut pionic sit
ridicula peruitatis, si truncat naret vel auret absidar
hbeat, si tu aurium sformidat longa resarie tepi pōit
n facit irregularem. item si spurca tū pedes habeat
si facion n sformitaturpem aut sformitatem, si gippum
Enormiter potu beacton horet, si dicit sformitatem seu
hemaphrodity sit sformitatio pofectum seu pofectum
tunc n omnia n capax d. Character.

Quos uagis autem irregularior sunt Paralitici,
Leprosi. Maniaci. Ametici. Aretici. seu a Demone
n sformi. item Epilectici seu morbo caduco laborantes.
si tū pti ante hoc sformit q sacerdoter sformitati sint,
et postea plene conuallisse putentz, spg in ijs dies
pendare potact ut celebrare possint, maxime autem

Fragmentary text from the left page, partially cut off.

Leprosi ab altare non sunt arceudi quando nullum inde
scandalum tenetur.

Præcipue oculi etiam sancti pueri sine notabili de-
formitate non efficiunt irregularitatem, aliud est si notabiliter dei
formidat, appareat vel oculi dextra sancti seu canonici
oculi iacturam suppleat non potest, ita ut carum nisi
sine deformi capitis contorsione legi non potest. Quod
sua claudis non efficiunt irregularitatem nisi turpissime claudicat
aut facies vel limbo pedum non habeat, reger cui dicitur
ex minoribus. Potest et dicitur, et dicitur q. sex in d. n. n. n. n.
degitur p. n. n. n.

Qui sibi membrum qualecunque etiam genitale vel parte
necubi propter culpam aut iniquitatem amputet vel
ab alio amputari iubeat irregularitatem efficiunt tametsi pueri
etiam necubi notabilem deformitatem non afficiat. Secus est
si ab eo sua culpa id eveniat. Ut si propter vim caritatis
et si dubitatur an istud corporis notabiliter sit et irregularitatem
habetatem inducat, ad Episcopum seu prelatum ordinarium
iudicari spectabit.

Ceterum solus papa est dispensare super irregularitate ex
notabili vicio corporis contracta in ordine ad statum clericalem
suscipiendum. Quod etiam attinet necpe habitum
aducendum ad hunc seu mancipium sine domini consensu
tacito vel expresso ordinari non potest aut religionem intrare
cum non sit sui iuris sed in domini potestate sita. Sicut
licite et non contradicente domino in clericum factus ordinatus
hoc ipso libere et regere dicitur, si autem necicente aut
reclamante domino minorer ordinem suscipiat aut re-
ligionem intrat, et ab eo reppedi et vindicari. Episcopus
licite maioribus ordinibus servum iniciat necicente domino
vel quocumque rei causa consilio vel auxilio suo, domino

legentia satisfactione prebatione copulato vel ritate. boning
 retinere talem scilicet ut et ipsi nisi ad totalitatem affixi non possunt
 et sacre legibus ino boning sacro facultatem dare, et
 suscipiendi ordinem ad hunc ipse finem vadat quod si in his
 ritualibus affixi minime est tenentur. in quibus solum mancipia
 proprie dicta sed etiam collo si sua sicuti originarij hancque
 Laibnequa que solum ratione possessionu sed etiam spiritualibus
 dominu sui obligati sunt sacre ordinibus incitari possunt
 acquirunt ab ipse locutione et libertatem impetraverunt.
 ipse quibus secularium etiam officij obligatione adiecti
 sunt ut sunt Coloni quibus tabelliones Procuratores
 Tutorer pupillarum Qui clerum ordinari et debent si quibus
 redditur legitime rationibus a predictis negotijs cum bona
 sacra in bonorum licentia se de expediant. quibus deo
 iustitiam negotijs secularibus implicare non debet forte
 aplo. quibus obrem clerici in sacris et beneficiis tabellionis
 quibus hancque possunt neque deum in casu Ecclesiasticis et Episcopis
 edictis. tuncque nisi pauperes sint vel certe necessitudine discipulis
 alibus se receptu. quibus quibus ipse deum prohibita et sit in
 quibus principum secularium sicuti officio rancidarij, cons
 sigarij aut etiam iudicis in civilibus casibus non criminaliter
 et sint, id in sacris locutione non expedit. Quibus quibus super
 irregularitate dispensare possit.

Capitulum primum Inuis super Irregularitate Dispensare Possit

Respondetur. solum papam proprio ac ordinario iure
 super irregularitatibus dispensare potest. eo quod irregularitates
 iure eorum introducte sint in quo nemo potest papa dispensare potest.

Et tunc Papa ut modicus in iuris innotatibus absolute
loquendo dispensare potest, nisi aliquibus in id raro admodum
dicitur solent presentem nisi in consuetudine contracta in hoc
iudicio voluntario et illicito et notorium sit.

Denique difficultas etiam dispensare solet super irregularitate
perveniente in corpore defectu de eo valde deformis sit
et magnam indecentiam et scandalum generare possit
Ceterum ad iudicium seu arbitrium Episcopi pertinet iudicare
utrum vicij deformitas gravis sit et irregularitatem
inducere faciat autem potest et asperum. Hoc in corpore
si ordine iam ante suscepto minuetur quam ut de novo
ordinatus ad pigram longe vacet deformitas regis quam
ad potestatem.

Indicatio 2da. Episcopus super irregularitatibus dispensare
potest. In dispensatione facta innotat significatione ab Episcopo
potest Ergo dispensare super innotatitate proveniente
in delicto occulto Excepto tamen homicidio voluntario
tametsi occultum sit. item Exceptis alijs delictis ad
forum contentiosum iam deducitur. Verumtamen autem
contentiosum delictum quod non est notorium publice tametsi in
occulto acribus vel et plerumque sicut et sic autem videtur
Episcopus non potest dispensare super irregularitate proveniente
in crimine occulto quando id sub forma contentioso
datur si tamen iudicium sentit sit et regulariter
sine iure sine et fraudem impetravit vel late
occulte punitur et tolleratur sit probabilitate et predicta
irregularitate dispensare potest.

Indicatio 3ta. quod relator et superior ordinem
legisolum attingit, et professionem in religione editam
non tolli irregulariter illarum pita iam qua ex

defectu natalium contractis. — Etiam ubi pelati
 ordinum mendicantium exceptis privilegiis a sede aposto-
 lica impetratis nunquam valde potestatem habeant
 dispensandi cum suis religiosis sup. oibz quasi ecclesiasticis
 sup. homicidio tñ voluntario et n̄ iudic. si id notorium
 sit cum ipse dispensare minime possunt idcirco neq. sup.
 corporis defectu si in valde adeo orauit et exoritur
 sit ut neq. Papa sup. tali defectu dispensare possit
 solat. Si autem tanta deformitas fuerit illig.
 n̄ sit ut prohibet eplor. dispensare sup. id.

1535
 1662